

Fundamentarea capabilității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit, folosind modelul NATO

The foundation for a joint fire support capability using the NATO model

Lt.col.drd. Adrian MIREA*

*Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, România
e-mail: mirea.adrian82@gmail.com

Abstract

Asigurarea sprijinului prin foc la nivel întrunit reprezintă o capabilitate indispensabilă grupărilor de forțe care facilitează îndeplinirea obiectivelor stabilite în toate tipurile de operații. Pornind de la ideea că elaborarea unei doctrine a sprijinului prin foc, actualmente inexistentă la nivel național, nu este suficientă pentru realizarea acestei capabilități la nivelul grupării de forțe, am argumentat, prin lucrarea de față, și alte schimbări pe care le consider necesare, folosind modelul NATO de dezvoltare a unei capabilități, descris prin acronimul DOTMLPF-I. În prima parte a articolului, am prezentat succint elementele componente ale modelului NATO, pentru ca, ulterior, în cea de-a doua parte, să abordez capabilitatea de asigurare a sprijinului prin foc în ansamblul ei, sub aspectul doctrinei, al organizării structurilor de forțe, al modului de instruire, al nevoilor de revizuire a resurselor disponibile, al modului de pregătire profesională a liderilor militari și a personalului responsabil în domeniul sprijinului prin foc, al infrastructurii existente și al nivelului de interoperabilitate necesar, astfel încât capabilitatea menționată să fie real disponibilă structurilor de forțe armate. Acțiunile identificate pe cele opt direcții ale modelului NATO pot constitui o perspectivă de dezvoltare sau de consolidare a capabilității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit la nivel național.

Providing joint fire support is an indispensable capability for joint forces that facilitates the achievement of set objectives in all types of operations. Starting from the idea that the development of a fire support doctrine, currently non-existent at the national level, is not sufficient to achieve this capability at the joint force level, I have argued in this paper, other changes that I consider necessary using the NATO capability development model, described by the acronym DOTMLPF-I. In the first part of the article, I have briefly presented the components of the NATO model and then, in the second part, I address the fire support capability as a whole, in terms of doctrine, force structure organization, training, the need to review the available resources, the training of military leaders and fire support personnel, the existing infrastructure and the level of interoperability required to make this capability truly available to the armed forces structures. The actions identified in the eight strands of the NATO model can provide a perspective for developing or enhancing the capability to provide nationally-led joint fire support.

Cuvinte-cheie:

sprijin prin foc întrunit; capabilități; model NATO; DOTMLPF-I.

Keywords:

fire support; joint fire support; capability; NATO model; DOTMLPF-I.

Info articol

Primit: 25 octombrie 2024; Evaluat: 21 noiembrie 2024; Acceptat: 3 decembrie 2024; Disponibil online: 17 ianuarie 2025

Citare: Mirea, A. 2024. „Fundamentarea capabilității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit, folosind modelul NATO.”

Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 13(4): 129-139. <https://doi.org/10.53477/2065-8281-24-43>

Actualmente, la nivel național nu există cadrul normativ doctrinar comun care să implementeze unitar modul de asigurare a sprijinului prin foc la nivel întrunit, structurile de forțe aparținând componentelor unei grupări de forțe întrunite, având fiecare propriile doctrine și manuale de luptă care detaliază sprijinul prin foc. Alături de necesitatea de a avea elaborată și implementată, la nivelul tuturor categoriilor de forțe armate naționale, o doctrină a sprijinului prin foc întrunit, am considerat utilă identificarea unor modalități de fundamentare a acestei capacități de asigurare a sprijinului prin foc întrunit (prin efort exclusiv național) în baza modelului NATO de dezvoltare a capacităților, cunoscut sub acronimul DOTMLPF-I (Doctrine, Organization, Training, Materiel, Leadership, Personnel, Facilities and Interoperability) – Doctrină, Organizare, Instruire, Înzestrare, Leadership, Personal, Facilități și Interoperabilitate (NATO 2021, 7). Pentru argumentarea alegerii acestui model, menționez faptul că inclusiv Strategia Militară a României din anul 2016 fundamenta, în capitolul IV *Capacități de apărare și prioritățile de realizare a acestora*, acțiuni pe cele opt direcții, descrise de modelul NATO, pentru a realiza capacități credibile și sustenabile de apărare (Portal legislativ 2016).

Analiza unei capacități existente sau determinate ca fiind necesară pentru a răspunde unei noi cerințe, folosind modelul NATO menționat, poate demonstra nevoia unor schimbări de natură materială sau nonmaterială, sub forma unor acțiuni pe oricare dintre cele opt direcții, descrise de acronimul DOTMLPF-I.

Figura 1 Modelul NATO de dezvoltare a capacităților
Sursa: MD Harris Institute 2013.

Întrucât elaborarea doctrinei sprijinului prin foc de nivel întrunit nu poate fi suficientă pentru constituirea capacității de asigurare a acestuia, mi-am propus ca, prin lucrarea de față, să identific și să argumentez succint potențialele acțiuni pe toate cele opt direcții menționate, pentru a fundamenta sau a dezvolta la nivel național această capacitate de asigurare a sprijinului prin foc întrunit.

În realizarea articolului, am explorat, în principal, surse deschise de informații de forma site-urilor și a lucrărilor de autor, la care am alăturat doctrine și manuale de luptă neclasificate, în vigoare la nivel național și la nivel NATO, care detaliază aspecte relevante privind asigurarea sprijinului prin foc de nivel întrunit și care

argumentează potențiale acțiuni, pentru fundamentarea unei capabilități după modelul NATO. Colectarea, analiza și interpretarea datelor din sursele explorate au fost realizate sistematic, având ca fundament analiza documentară, metodă care mi-a asigurat înțelegerea și sintetizarea principalelor aspecte privind obiectul de studiu al acestei lucrări (Okoko, Tunison și Walker 2023, 140).

Utilitatea DOTMLPF-I în fundamentarea unei capabilități

Cadrul de analiză, descris de acronimul DOTMLPF-I, reprezintă un instrument sau o metodologie (Willi 2016) utilă, din punctul meu de vedere, atât pentru fundamentarea unei capabilități noi, cât și pentru identificarea de sincope sau deficiențe în modul de abordare a unei capabilități existente – asigurarea sprijinului prin foc întrunit, în cazul de față. Utilitatea acestui instrument analitic rezidă în abordarea sistematică a tuturor aspectelor (interdependente) care pot influența disponibilitatea unei capabilități. Schimbările produse unui singur element – așa cum ar fi elaborarea unei doctrine a sprijinului prin foc întrunit – nu vor avea efectul operațional scontat, deoarece, în funcție de entitatea analizată, pot fi identificate ca fiind necesare și alte schimbări, ca, de exemplu, schimbări la nivel organizatoric sau în ceea ce privește interoperabilitatea componentelor forței întrunite, pentru ca acea capabilitate dorită să poată fi real obținută sau consolidată.

Scopul urmărit prin întrebuițarea unui astfel de instrument analitic, în cazul capabilității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit, este creșterea nivelului de eficiență a grupărilor de forțe în valorificarea potențialului sistemelor de sprijin prin foc disponibile la nivelul componentelor sale.

Direcția de acțiune privind *doctrina* urmărește implementarea sau actualizarea principiilor fundamentale de întrebuițare a structurilor de forțe care, de regulă, sunt cuprinse în doctrinele naționale în vigoare. În cazul nostru, nu avem o doctrină a sprijinului prin foc întrunit la nivel național, însă dacă aceasta ar fi existat, analiza după modelul NATO ar fi urmărit o eventuală rafinare a ei, astfel încât elementele de conținut sau terminologia specifică în domeniul asigurării sprijinului prin foc întrunit să reflecte o abordare actualizată a capabilității urmărite.

Acțiunile în domeniul *organizare* au în atenție funcționalitatea structurală a forțelor pentru a identifica eventuale sincope sau nevoi de actualizare în modul de cooperare sistematică a indivizilor sau a componentelor structurilor de forțe pentru a îndeplini obiectivele încredințate. Accentul analizei pe această direcție este pus pe modul de valorificare a capabilității vizate, în contextul organizațional existent. Pot fi identificate astfel unele nevoi de ajustare organizatorică astfel încât capabilitatea vizată să se manifeste la potențial maxim.

În ceea ce privește *instruirea*, acțiunile pe această direcție se referă la modul de pregătire sau de antrenament al indivizilor, subunităților, unităților și statelor majore în implementarea prevederilor doctrinare, a manualelor de luptă sau a tacticilor,

tehnicilor și procedurilor existente, pentru îndeplinirea misiunii. Din perspectiva unei capabilități noi sau aflate în curs de dezvoltare (în proces de achiziție, de înzestrare, de implementare etc.) la nivelul structurilor de forțe, instruirea reprezintă un element central pentru a putea înțelege toată gama de implicații operaționale pe care le are disponibilitatea acestei capabilități emergente.

Direcția de acțiune **înzestrare** urmărește componenta materială a unei capabilități. Analiza în acest domeniu poate identifica eventuale nevoi de modificare a cantităților de echipamente existente sau poate scoate în evidență necesitatea unor noi achiziții, astfel încât capabilitatea urmărită să fie cu adevărat operațională din toate punctele de vedere.

Acțiunile pe linie de **leadership** urmăresc pregătirea profesională a liderilor militari – un produs al educației continue – care încorporează instruirea, expertiza, educația și dezvoltarea personală a acestora. De altfel, leadershipul fundamentează comanda – arta motivării și direcționării personalului. Se impun schimbări pe această direcție atunci când se constată unele sincope în valorificarea capabilității urmărite, datorate nivelului de competență profesională a indivizilor.

Analiza și identificarea de măsuri în domeniul **personal** au în vedere existența personalului calificat să valorifice capabilitatea ca obiect de studiu. Categoriile de personal care încadrează structurile de forțe și deprinderile elementare ale acestora pot avea un impact semnificativ asupra modului de exploatare a întregului potențial asigurat de o capabilitate disponibilă.

Din perspectiva domeniului **facilități**, potențialele acțiuni au în atenție elementele de infrastructură necesare exploatarii eficiente a capabilității urmărite. În această categorie de acțiuni, sunt vizate clădirile, structurile, utilitățile aferente, terenurile, dar și poligoanele necesare operativității capabilității analizate.

Potențialele acțiuni pe direcția **interoperabilitate** urmăresc cele trei domenii ale acestora – tehnic potențialele, uman și procedural. Fiind vorba despre un model de dezvoltare a capabilităților de nivel NATO, putem afirma că interoperabilitatea unei capabilități este esențială, întrucât structurile de forțe puse la dispoziție de aliați trebuie să performeze într-un mediu de operare multinațional. Mai mult decât atât, din perspectivă NATO, interoperabilitatea este considerată chiar un multiplicator al forței (NATO 2023).

Aplicabilitatea modelului NATO (DOTMLPF-I) în fundamentarea unei capabilități

Așa după cum am menționat anterior, cadrul de analiză descris de acronimul DOTMLPF-I reprezintă un instrument util atât pentru fundamentarea unei capabilități noi, cât și pentru identificarea de sincope sau deficiențe în modul de

abordare a unei capabilități existente. Capabilitatea analizată prin prisma celor opt direcții de acțiune este asigurarea sprijinului prin foc la nivel întrunit.

Pornind de la ideea că, la momentul actual, există unele sincope în asigurarea sprijinului prin foc de nivel întrunit – așa cum este lipsa cadrului normativ doctrinar –, mi-am propus ca, în continuare, să prezint o perspectivă privind fundamentarea acestei capabilități la nivelul structurilor de forțe armate naționale, folosind modelul NATO în maniera în care am observat că este folosit la nivel de Alianță (NATO 2018).

Doctrină

Doctrina sprijinului prin foc întrunit este reglementarea de bază care fundamentează cadrul conceptual comun și terminologia specifică, necesare comandanților și statelor majore în planificarea și asigurarea sprijinului prin foc la nivel întrunit, conform concepției operației (NATO 2015, VII). Lipsa unui astfel de cadru normativ doctrinar la nivel național care să implementeze în mod unitar conceptele fundamentale privind sprijinul prin foc întrunit la toate categoriile de forțe armate m-a determinat să argumentez nevoia de eliminare a acestei sincope în articolul „Implementarea unei doctrine a sprijinului prin foc de nivel întrunit – cerință a operației întrunite”. (Mirea și Stanciu 2024)

Prima și cea mai importantă acțiune privind doctrina pentru a fundamenta capabilitatea de asigurare a sprijinului prin foc la nivel întrunit este elaborarea unei astfel de reglementări de la cel mai înalt nivel ierarhic al autorității militare naționale. Doctrina sprijinului prin foc întrunit este cea care descrie fundamentele capabilității – ca obiect de studiu – însă ea constituie, totodată, și un ghid de bune practici, pentru comandantul grupării de forțe și pentru statul său major, în valorificarea sistemelor de sprijin prin foc, puse la dispoziție de categoriile de forțe componente. Elaborarea doctrinei va asigura implementarea coerentă a unor concepte esențiale, așa cum sunt misiunile tactice standard sau măsurile de coordonare a sprijinului prin foc, astfel încât valorificarea întregului potențial al capabilității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit să se realizeze eficient și în condiții de siguranță pentru forțele proprii.

Organizare

Nevoia de acțiune pe această direcție este direct dependentă de implementarea programelor de achiziții derulate sau în perspectivă, care au ca obiect echipamentele militare componente ale sistemului de sprijin prin foc. De exemplu, înzestrarea structurilor de forțe terestre cu sisteme M142 HIMARS (High Mobility Artillery Rocket System) (Mureșan 2024) implică unele schimbări de natură organizatorică la nivelul unităților pentru a putea exploata astfel de sisteme, fiind, probabil, necesară o revizuire a funcțiilor servanților în cadrul grupelor/pieselor/instalațiilor, deoarece sistemele HIMARS necesită un număr mic de servanți, în comparație cu sistemele de artilerie pe care le înlocuiesc (Mureșan 2024).

Necesitatea schimbărilor de natură organizatorică sunt cu atât mai evidente, dacă avem în vedere asumarea la nivel național a cerințelor de capabilități în cadrul

NATO. Transformările implicate de dispariția sau de înlocuirea sistemelor de sprijin prin foc vechi, asociate cu implementarea graduală a programelor de achiziții, vin cu provocări inedite, inclusiv din punct de vedere organizatoric. Acestea, la rândul lor, trebuie să fie reflectate în actualizarea manualelor de luptă în vigoare, care reglementează și detaliază modul de cooperare sistematică a indivizilor, subunităților și unităților pentru eficiență operațională. O soluție temporară de asigurare a exploatării întregului potențial al capacității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit, indiferent de situația organizatorică de moment a forțelor armate naționale, poate fi, din punctul meu de vedere, implementarea și actualizarea permanentă a procedurilor operaționale standard – SOP (Standard Operating Procedure) – la nivelul comandamentelor pentru asigurarea standardizării și conservarea eficienței structurilor de forțe (James 2020).

Instruire

În lipsa unei doctrine a sprijinului prin foc întrunit, după cum am menționat anterior, categoriile de forțe armate naționale se ghidează după propriile doctrine și manuale de luptă care reglementează modul de asigurare a sprijinului prin foc. Instruirea în comun a factorilor responsabili de la nivelul componentelor grupării de forțe întrunite poate dezvolta și consolida capacitatea de asigurare a sprijinului prin foc la nivel întrunit. Exercițiile militare au printre obiective și instruirea în comun a participanților, în special a celor proveniți din categorii de forțe diferite, pentru a consolida interoperabilitatea la nivel întrunit, dar și la nivel de alianță (SMFT 2019). Scenariile exercițiilor constituie cadrul instruirii în comun a cadrelor din comandamente pentru planificarea și desfășurarea de acțiuni, conform unei concepții unice.

În acest context, o direcție de acțiune pentru consolidarea capacității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit este identificarea și contracararea sincopelor generate de diferențele de perspectivă, la nivelul categoriilor de forțe, privind concepțele elementare din domeniul sprijinului prin foc. Aceste sincope sunt, din punctul meu de vedere, un efect al lipsei cadrului normativ doctrinar comun, menționat anterior, categoriile de forțe armate având propriile reglementări în acest domeniu. La acest moment, concepte, precum *misiuni tactice standard* sau *măsuri de coordonare a sprijinului prin foc*, nu sunt similar înțelese și implementate la nivelul tuturor categoriilor de forțe armate naționale. De exemplu, misiunea tactică standard *sprijin direct*, care poate fi atribuită unei structuri de sprijin prin foc, este detaliată diferit în forțele terestre față de forțele navale. Structurile de forțe terestre implementează prevederile doctrinei NATO pentru sprijinul prin foc AArtyP-5(B), NATO Fire Support Doctrine (NATO 2015, 3-2), iar structurile de forțe navale implementează prevederile doctrinei aliate pentru operații maritime AJP 3.1, Allied Joint Maritime Operations.

Instruirea responsabililor cu asigurarea sprijinului prin foc din structurile de forțe terestre, alături de ofițerii de legătură din celelalte categorii de forțe armate – componente ale grupării de forțe întrunite, asigură identificarea de sincope în exploatarea capacităților de sprijin prin foc întrunit și poate determina implementarea de soluții pentru înlăturarea acestora, așa cum sunt SOP-urile.

Înzestrare

Programele naționale de înzestrare, derulate recent sau în curs de implementare, pot genera unele provocări în valorificarea noilor capacități disponibile structurilor de forțe, alături de cele deja existente (MApN 2024). Astfel, înzestrarea cu tehnică de luptă modernă și înlocuirea celor învechite determină nu doar o revizuire a manualelor de luptă în vigoare, ci și o revizuire a cantității de echipamente militare disponibile în vederea asigurării eficienței structurii, în raport cu misiunea sa de bază.

O altă acțiune pe această direcție pentru consolidarea capacității de sprijin prin foc întrunit vizează înțelegerea faptului că, modificările din domeniul înzestrării structurilor de forțe au impact asupra întregii structuri a operațiilor desfășurate de acestea. De exemplu, înzestrarea structurilor de forțe terestre cu sisteme HIMARS are impact asupra fiecărei componente a structurii operațiilor (*dispozitiv de luptă, sistem de lovire, amenajare genetică*) și implică o revizuire a volumului de resurse necesare forțelor astfel încât aceste noi capacități de sprijin prin foc să poată fi real valorificate în operație. Dacă avem în vedere aspecte, precum necesitatea aprovizionării corespunzătoare cu muniții sau nevoia suplimentară de protecție antiaeriană și antirachetă (antidronă) a sistemelor HIMARS, putem concluda că înzestrarea cu astfel de sisteme moderne impune o revizuire a cantității de echipamente militare de toate resorturile disponibile forței.

Leadership

Având în vedere că leadershipul este, așa după cum am menționat mai sus, un produs al educației continue care se constituie pe baza instruirii, expertizei și dezvoltării personale a indivizilor, consolidarea capacității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit poate fi obținută prin acțiuni în toate aceste domenii. Scopul final este dezvoltarea și menținerea nivelului optim de competențe profesionale, în primul rând, pentru responsabilii cu asigurarea sprijinului prin foc de la nivelul comandamentelor structurilor de forțe.

Un aspect important din punctul meu de vedere este că, în conformitate cu prevederile reglementărilor naționale în vigoare, responsabilii cu asigurarea sprijinului prin foc la nivel întrunit provin din rândul ofițerilor de armă artilerie și rachete terestre (SMFT 2018, I-2). În consecință, acțiunile de consolidare a capacității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit trebuie să fie focalizate pe pregătirea profesională optimizată a acestor responsabili pe parcursul întregii lor cariere, dezvoltându-le abilități de conceptualizare a sprijinului prin foc la nivel întrunit pe toate funcțiile ocupate și la toate cursurile de carieră la care participă.

O acțiune concretă pentru atingerea scopului propus poate fi, din punctul meu de vedere, ajustarea structurii curriculare a programelor tuturor cursurilor de carieră, pentru a integra în pregătirea acestor responsabili sisteme de sprijin prin foc din alte categorii de forțe armate naționale.

O altă acțiune concretă poate fi integrarea sistemelor de sprijin prin foc din alte categorii de forțe armate naționale în toate exercițiile desfășurate de responsabilii

cu asigurarea sprijinului prin foc în forțele terestre. De exemplu, coordonatorul sprijinului prin foc de la nivel brigadă, care este și comandantul batalionului de artilerie terestră organic, va avea la dispoziție în cadrul exercițiilor și unele sisteme de sprijin prin foc din forțele aeriene sau din forțele navale pentru a le integra în planul sprijinului prin foc al structurii sale.

Acțiunile pe această direcție a leadershipului care vizează pregătirea profesională adecvată a indivizilor – a liderilor militari – sunt o caracteristică a programelor de studii din Facultatea de Comandă și Stat Major a Universității Naționale de Apărare „Carol I”, întrucât au stabilite, prin modelul absolventului, calitățile necesare liderilor militari de la toate nivelurile de comandă. Exercițiile de nivel întrunit, desfășurate în cadrul Universității Naționale de Apărare „Carol I” au, printre obiective, și dezvoltarea de deprinderi esențiale pentru ofițerii cursanți și studenți în conducerea acțiunilor militare. Responsabilii cu asigurarea sprijinului prin foc din forțele terestre beneficiază de expertiza colegilor din forțele aeriene și navale, stabiliți ca ofițeri de legătură la nivelul comandamentelor, pentru a planifica și a asigura pe timpul exercițiilor sprijinul prin foc de nivel întrunit.

Personal

Acțiunile pe această direcție sunt strâns legate de cele din domeniul *leadership*, însă au ca obiectiv asigurarea competențelor necesare tuturor categoriilor de personal implicat în exploatarea sistemului de sprijin prin foc de nivel întrunit. Personalul esențial, din punctul meu de vedere, pentru asigurarea sprijinului prin foc la nivel întrunit este cel care încadrează (sau augmentează, în cazul ofițerilor de legătură) comandamentele structurilor de forțe. Aceștia sunt principalii specialiști, dar și factorii responsabili care trebuie să dețină competențele necesare exploatarea sistemului de sprijin prin foc întrunit într-o operație. Astfel, pregătirea profesională corespunzătoare tuturor cadrelor (indiferent de categoria de forțe din care provin, arma sau specialitatea de bază) care participă în cadrul celulelor/grupurilor de lucru în domeniul sprijinului prin foc este foarte importantă pentru valorificarea întregului potențial al capacității de asigurare a sprijinului prin foc la nivel întrunit.

Facilități

Facilitățile existente la nivel național asigură, din punctul meu de vedere, condițiile minim necesare exploatarea capacității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit, structurile de forțe armate naționale având la dispoziție o multitudine de elemente de infrastructură pentru instruire, antrenament și utilizare a sistemelor de sprijin prin foc. Nevoile punctuale de modernizare sau de îmbunătățire a condițiilor oferite de facilitățile disponibile sunt permanent analizate la nivelul fiecărei categorii de forțe, în parte.

O acțiune pe această direcție poate fi, din punctul meu de vedere, analiza oportunității existenței unui poligon la nivel național care să permită folosirea la distanțe mari a sistemelor de sprijin prin foc cu bătaie foarte mare, așa cum sunt sistemele HIMARS, care au muniții cu rază de acțiune de până la 300 km, sau dronele

de tip Bayraktar. Odată cu introducerea în înzestrarea structurilor de forțe armate naționale a unor noi sisteme de sprijin prin foc sau cu caracteristici superioare celor pe care le înlocuiesc, pot apărea și astfel de nevoi. Poligoanele de trageri existente la nivel național asigură folosirea acestor muniții, însă în anumite limite, poligoanele fiind dezvoltate și omologate pentru capabilități de generație mai veche.

Interoperabilitate

Ațiunile în acest domeniu vizează asigurarea interoperabilității tehnice, umane și procedurale pentru ca personalul și echipamentele care constituie sistemele de sprijin prin foc la nivelul categoriilor de forțe armate naționale să poată real fundamenta capabilitatea de asigurare a sprijinului prin foc la nivel întrunit.

Prin elaborarea doctrinei sprijinului prin foc întrunit și prin întrebuițarea procedurilor standard de operare, pe care le-am menționat mai sus, se acoperă nevoia de interoperabilitate procedurală necesară capabilității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit.

Instruirea în comun a responsabililor cu asigurarea sprijinului prin foc din toate categoriile de forțe armate naționale în cadrul exercițiilor militare de nivel întrunit acoperă nevoia de interoperabilitate umană necesară capabilității de asigurare a sprijinului prin foc întrunit.

Interoperabilitatea tehnică este cea mai problematică, din punctul meu de vedere, deoarece realizarea acesteia implică achiziția de sisteme specializate, așa cum sunt sistemele automatizate de comandă și control sau sistemele automatizate de conducere a focului. De astfel de sisteme, depinde valorificarea întregului potențial al sistemelor de sprijin prin foc disponibile unei grupări de forțe. Un exemplu în acest sens este sistemul IFATDS (International Field Artillery Tactical Data System), disponibil structurilor înzestrate cu HIMARS, care trebuie integrat, din punctul meu de vedere, cu sisteme la fel de moderne de comandă și control sau de tip ISR (Intelligence, Surveillance and Reconnaissance/ Informații, Supraveghere și Cercetare) astfel încât valorificarea întregului potențial al sistemelor HIMARS să poată fi realizată.

Concluzii

Implementarea programelor de înzestrare actuale sau a celor de perspectivă, care presupun achiziția și introducerea în dotarea structurilor de forțe armate naționale a diverselor echipamente militare moderne, aduce cu sine și anumite provocări privind exploatarea și valorificarea optimizată a capabilităților astfel dobândite. Alături de avantajele directe, ușor sesizabile, pe care noile echipamente militare le aduc structurilor de forțe, trebuie luate în considerare toate implicațiile pe care acestea le au pentru a putea fi exploatate într-o operație la întregul lor potențial. Astfel, schimbările organizatorice, impuse de noile echipamente, reflectate în statele de organizare, trebuie însoțite de revizuirii ale unor domenii conexe care au legătură directă sau indirectă cu exploatarea lor, așa cum sunt pregătirea profesională a personalului responsabil cu

folosirea echipamentelor, facilitățile existente pentru instruirea indivizilor, a echipelor, a grupelor sau a unităților, volumul de resurse normate structurilor beneficiare, gradul de interoperabilitate al acestor echipamente etc.

Modelul de analiză, desfășurată pe cele opt direcții de acțiune ale acronimului DOTMLPF-I, este un instrument util pentru a înțelege toate implicațiile exploataării oportune a unei noi capacități, dar și pentru a ne contura o perspectivă de optimizare a unei capacități existente. În cadrul acestui articol, am folosit acest instrument pentru a aborda sistematic fiecare aspect sub care capacitatea ca obiect de studiu – asigurarea sprijinului prin foc întrunit – poate fi consolidată prin acțiuni concrete pe cele opt direcții. Am ajuns astfel să identific unele sincope în modul actual de exploatare a sistemului de sprijin prin foc întrunit la nivel național și, totodată, să fundamentez acțiuni cu caracter de propuneri de îmbunătățire a capacității de asigurare a sprijinului prin foc la nivel întrunit.

Capabilitățile asumate de țara noastră ca o contribuție la planificarea apărării colective a NATO, analizate inclusiv pe modelul DOTMLPF-I, sunt cele care fundamentează nevoile de achiziții sau nevoia de schimbare a anumitor aspecte pe cele opt direcții, astfel încât aceste capacități asumate să fie real dezvoltate și consolidate la nivel național.

Referințe

- James, Randy.** 2020. "Standard Operating Procedures: This is the way we've always done it." *U.S. Army*. https://www.army.mil/article/238732/standard_operating_procedures_this_is_the_way_weve_always_done_it.
- Ministerul Apărării Naționale [MAPN].** 2024. „Programe de înzestrare”. <https://www.dpa.ro/programe-de-inzestrare/>.
- MD Harris Institute.** 2013. "DOTMLPF-P Analysis for War and Peace". <https://mdharrismd.com/2013/11/09/dotmlpf-p-analysis-and-military-medicine/>.
- Mirea, Adrian și Cristian-Octavian Stanciu.** 2024. „Implementarea unei doctrine a sprijinului prin foc de nivel întrunit – cerință a operației întrunite.” *Colocviu Strategic*, Nr. 1: 1-6.
- Mureșan, Darius.** 2024. „Câte HIMARS are România și când ajung ultimele sisteme în țară. Armata deține inclusiv celebrele rachete ATACMS ce lovesc la 300 km distanță.” *Defense Romania*. https://www.defenseromania.ro/cate-himars-are-romania-si-cand-ajung-ultimele-sisteme-in-tara-armata-detine-inclusiv-celebrele-rachete-atacms-ce-lovesc-la-300-km-distanta_629999.html.
- NATO.** 2015. *NATO FIRE SUPPORT DOCTRINE AArtyP-5*. NATO: NATO Standardization Office.
- . 2018. "NATO's Joint Air Power Strategy". https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_156374.htm?selectedLocale=en.
- . 2021. *NATO CD-E Handbook, A concept developer's toolbox*. Norfolk: Allied Command Transformation.

—. 2023. "Interoperability: connecting forces". https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_84112.htm.

Okoko, Janet Mola, Scott Tunison și Keith D. Walker. 2023. *Varieties of Qualitative Research Methods*. Saskatoon, Saskatoon: Springer Texts in Education.

Portal legislativ. 2016. „Strategia militară a României din 28 septembrie 2016.” Publicat în Monitorul Oficial, nr. 789, din 7 octombrie 2016. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/182367>.

Statul Major al Apărării [SMFT]. 2018. *Manualul sprijinului prin foc în operațiile grupării de forțe F.T.-6*. București: MApN.

—. 2019. „Noutăți SG19”. <https://www.defense.ro/sg19/noutati>.

Willi, Bernie. 2016. "Assessing Nations for NATO Partnerships." *Transforming Joint Air Power The journal of the JAPCC* 51-54.